

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2016

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 105 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бігунова Світлана Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 24.11.2016 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

освіти, необхідність її реформування виросли у важливу національну проблему педагогіки країн західнослов'янського світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Джон Д'юї. Демократія і освіта. – Львів: Літопис, 2003. – 294ст.
2. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. Тернопіль 1996.-350с.
3. Figiel M. Szkoły autorskie w Polsce. Realizacje edukacyjnych utopii.-Krakow, 2001.- 304 s.
4. Hrubiskova H. Rozvoj alternativneho skolstva v SR.-Bratislava, 1998.-86 s.
5. Jalmuzny T., Lezanska W. Szkolnictwo niepubliczne w Polsce i w Europie w xx wieku.- Lodz, 2002.-368s.
6. Korczak J. Jak kochac dziecko? Wydawnictwo Jacek Santorski.- Warszawa, 1998.-256s.
7. Kwiecinski Z. Szkoła alternatywna. O uspołecznieniu szkoły. Głos w dyskusji, « Przegląd Oświatowy ». -Krakow, 1990, nr 4.-64 s.
8. Petlak E. Inovacia vychovno-vzdelavacieho procesu. Slovenska pedagogika, 2, 1999, c.1-2, 190 s.
9. Prucha J. Alternativni školy a inovace ve vzdelavani. Treti, aktualizovane vydani - Praha, 2012.-192s.

Резюме. В статті розглядається альтернативне навчання в школах західнослов'янських країн (Чехія, Польща і Словаччина), аналізується його особливості і значення.

Ключевые слова: інноваційне навчання, альтернативне навчання, класно-урочна система освіти, саморозвиток, інноваційні підходи.

The summary. The article deals with the alternative education in schools of Western Slavonic countries (Czech Republic, Poland and Slovakia), analyzes its features and value in these countries.

Key words: innovative education, alternative education, class-task system of education, self-development, innovative approaches.

Одержано редакцією 24.11.2016 р.

УДК 811:37.02

Н.А. ДЖАВА, О.В. ШЕВЧУК

ВМІННЯ ТВОРЧОГО ПИСЬМА НА СЕРЕДНЬОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Резюме. В статті досліджується питання розвитку навичок письма на уроках іноземної мови. Стверджується, що письмова мова є істотним засобом у процесах мислення та дозволяє зберегти мовні та фактичні знання.

Ключові слова: письмо, іноземна мова, вміння, творчість, метод.

Стрімкі зміни в українському суспільстві, осучаснення освітньої системи, досягнення в галузі теорії та практики навчання іноземних мов ставлять перед освітньою системою України необхідність оновлення змісту та методів застосування новітніх підходів до викладання іноземної мови за професійним спрямуванням.

Як зазначається в Державному освітньому стандарті з іноземних мов, володіння письмом передбачає досягнення елементарної комунікативної компетенції, яка забезпечує учневі вміння в найбільш типових ситуаціях повсякденного спілкування за допомогою письма: – написати короткий твір із теми і стисло передати в письмовій формі зміст почутого чи прочитаного; – самостійно висловлюватися на основі вербальних чи зорових опор; – написати зарубіжному другові листа, привітальну листівку; – заповнити анкету; – скласти нотатки для себе або інших людей, написати коротке повідомлення; – скласти і записати план тексту, зробити короткі записи стосовно прочитаного чи прослуханого; – написати реферат, повідомлення [1]. Формування компетенції у письмі на сьогодні набуває особливої актуальності. Це пов'язано з вимогами до базового рівня володіння письмом випускника школи, з підготовкою до ЗНО, і з бурхливим розвитком сучасної телекомунікації та практичним застосуванням письма в діловому та приватному житті людини.

Чинна шкільна програма з іноземної мови для середніх загальноосвітніх шкіл наголошує на важливості письма і підкреслює, що навчання письма є метою навчання, і одночасно важливим засобом навчання іноземної мови. Щоб робота з розвитку писемного зв'язного мовлення на уроці іноземної мови стала улюбленою серед учнів, слід провести пошук ефективного засобу, який може реалізувати і практичну, тобто навчальну, і розвиваючу, і виховну функції, а в цілому, який допоможе інтенсифікувати процес вивчення іноземної мови.

На думку вчених, одним з таких багатоцільових засобів є робота з творчим письмом. Останнім часом проблемі формування вмінь творчого письма засобами іноземної мови на середньому етапі навчання приділяли увагу такі науковці, як Л.Калініна, І.Самойлюкевич, Л.Артемова, Т.Вороніна, І.Вронська, О.Дмитрієва, О.Леонтьєв, З.Нікітенко, Н.Ніколаєва, Т.Полонська, Н.Скляренко, та ін.. Дослідник А.Волкова зазначає, що основним засобом в організації навчання творчого письма є вправи, що закріплюють необхідний мовленнєвий матеріал (конструкції, слова та вирази), тобто ті письмові завдання, що моделюють життєві обставини. Мисечко О. вказує на недостатню кількість вправ для кожного з етапів навчання творчого письма у підручниках, навчальних посібниках, які використовуються в школах згідно з Держстандартом [5]. На основі свого дослідження, він робить висновок, що педагогам слід використовувати додатковий матеріал та вправи,

цікавитись сучасними надбаннями у цій сфері, тобто робити все, щоб у ході навчання підлітків писемного мовлення ці недоліки були б усунуті. На його думку, саме тому необхідне подальше дослідження особливостей навчання писемного мовлення школярів. С.Тяпкіна досліджує роль інформаційних технологій в навчанні креативного письма при вивченні іноземних мов, зокрема, при написанні офіційних листів. Вона стверджує, що основними характеристиками застосування сучасних інформаційно-комунікативних технологій є можливість диференціації та індивідуалізації навчання, а також можливість розвитку пізнавальної творчої активності учнів. А.Мейє зазначав, що «пишеться багато таких слів, які зовсім незвичні в розмові; усно мовиться багато такого, що його не наважуються вживати у письмі» [4]. Отже, метою нашої статті є з'ясувати та проаналізувати формування вмінь творчого письма засобами іноземної (німецької мови) на середньому етапі навчання. Творче письмо – іншими словами, мистецтво письменництва.

Написання творів іноземною мовою із опорою на власну фантазію, уявою та досвід учнів є актуальним та потрібним у сучасній школі. Навички творчого письма сприяють формуванню самостійного мислення учнів, як логічного так і творчого, пам'яті, уяви та здатності креативно реалізовувати отримані знання на практиці. Крім того, використовуючи іноземну мову у творчих цілях, учні перетворюють її на власну.

З досвіду роботи вчителів відомо, що креативне письмо надзвичайно цікаве для школярів. По-перше, творче письмо, де потрібно використати власну уяву, фантазію та продемонструвати здобуті знання, допомагає самовиразитися. По-друге, життєвий досвід учнів дозволяє їм створювати власні історії, таким чином, перетворюючись на авторів унікальних оповідань. Творче письмо, завданням якого є написання мовою, що вивчається, із опорою на власну уяву, фантазію та досвід, німецькою мовою називається «Schaffendes Schreiben». Мета цього типу письма – детально розповісти історію, реальну або уявну. Такі твори передбачають наявність персонажів, місця оповіді, розгортання подій. Усе це вводиться на початку твору. Проблема досягає кульмінаційного моменту в основній частині. Важливо пам'ятати, що в добре написаному оповіданні автор використовує творчість, напруження, гумор тощо – для створення центральної теми або потрібного враження. Важливо навчити учнів зрозуміти сам процес творчого письма. Вчителі наголошують, що для вдалого твору характерні такі риси: розкриття теми, конкретна структура, логічне викладення подій, використання допоміжних ідей, дотримання норм писемної німецької мови.

Безперечно, жодне пояснення не матиме належного ефекту без хорошої практики. Тому слід використовувати різноманітні прийоми для навчання креативного письма. Читання коротких оповідань, листів німецькою мовою може суттєво допомогти учням зрозуміти, як потрібно сконструювати власну історію, оскільки, читаючи, вони аналізують структуру оповідань, складають план прочитаних творів, описують події в хронологічному порядку.

Ефективним завданням, яке сприяє збагаченню словникового запасу учнів, є добір синонімів до слів. Наприклад, до слова schön учні добирають такі синоніми: lieblich, malerisch, schmuckvoll, bildschön, тощо. Одним із завдань, виконання якого сприяє розвитку умінь творчого викладу думок є мозковий штурм (die Denkrunde). Однією з проблем, з якою учні стикаються під час написання невеличких оповідань, є правильне вживання часів, адже, як правило, події потрібно викладати у минулому часі, тому учні повинні використовувати різноманітність минулих часів, а це вимагає тривалого тренування. Наголошуємо, що не лише лексика допомагає створити певну атмосферу та образи, але й граматика. Так, інверсія надає мові оповідання виразності, виконує експресивну функцію підсилення. Крім того, рекомендується об'єднувати прості речення у складні. І, нарешті, пропонуємо учням намалювати ілюстрації до своїх творів, що робить персонажів реалістичнішими, а процес презентації оповідань – цікавішим.

Творче письмо для учнів є вершиною письмових вмінь і навичок і тому зарубіжні методисти застерігають не вдаватися до стереотипного підходу, наголошуючи, що ступені творчого процесу можуть змінюватися: від складання плану до його перегляду, написання чорнового варіанту та його доопрацювання [2, 131]. Творче письмо робить слова та ідеї незабутніми. Творчо використовуючи іноземну мову, учні перетворюють її на власну, а творчі завдання допомагають відчутти впевненість у своїх вміннях. Окрім контрольованого та супроводжувального існує творче письмо, навчання якого є найскладнішим.

Творче письмо має такі види: виконання проєктів;

- складання діалогів;
- переказ;
- написання листа;
- складання описів;
- написання творів;
- написання віршів;
- ведення записів.

На сьогоднішній день відносно новими, актуальними та цікавими є наступні види креативного письма: реклами, оголошення, листівки, запрошення, гра «Wortigel», де учні повинні до заданого слова підібрати й записати всі можливі асоціативні слова. Учні з великим інтересом виконують це завдання. На середньому етапі навчання можуть мати місце всі види творчого письма, але питома вага їх повинна бути різною.

Незалежно від запропонованого різновиду творчого письма, існує конкретний алгоритм написання творчої роботи, а саме:

1. Створення необхідної мотивації.

2. Акумуляція ідей.
3. Планування.
4. Занотовування.
5. Складання чорнового матеріалу.
6. Коректування чорнового матеріалу.
7. Написання кінцевого матеріалу [4].

У широкому розумінні підготовчий етап включає все, що допомагає автору сконцентрувати свою увагу на проблемі, акумулювати ідеї і знайти найкращі шляхи, щоб їх висловити читачеві. Такий підготовчий етап стимулює уяву автора та створює базу для подальшого письма.[4,16] Підготовчий етап творчої роботи передбачає, насамперед, пошук мети, адресата і форми письмової роботи. Цей етап забезпечує учнів основоположними ідеями. Підготовчий етап спрямований на генерування ідей. Він може здійснюватись різнорізними шляхами: через інтерв'ю, усний твір, застосування малюнків, дебатів, екскурсій, тощо.

Згідно Рекомендацій Ради Європи для розвитку уміння творчого викладу думок пропонуються наступні завдання: мозкова атака (викладач формулює ряд тематично направлених питань, які можуть бути записані на дошці; кожен учень дає на них відповіді, а вчитель записує їх на дошці для подальшого вживання учнями); «clustering» або «mapping» [2, 78] (звуження понять до ключових слів із даної теми та розширення понять від ключового слова; кубування (складний процес, суть якого полягає в розгляді якогось предмета із шести точок зору: опишіть його, порівняйте його, зіставте його, проаналізуйте його, застосуйте його, обговоріть); інтерв'ю можна вважати одним із найпростіших способів акумуляції ідей, тому що учні середнього етапу навчання можуть брати інтерв'ю один у одного. Це створює невимущену атмосферу в класі. Час проведення обмежується п'ятьма хвилинами, і час написання основних напрямків, як правило, п'ятнадцятьма хвилинами. Потім написане учнями читається вголос, обговорюється, правиться вчителем та доопрацьовується автором. Цей прийом знімає появу помилок та допомагає учням краще пізнати один одного [2, 87]. Дебати можуть посісти чільне місце серед підготовчих вправ.

Усе обговорення на думку багатьох зарубіжних методистів, завжди повинне передувати творчому завданню. Воно синтезує необхідність планувати зміст і структуру написання. Усне обговорення дає вчителю змогу виявити, чи володіють учні в достатній мірі словниковим запасом та необхідними мовними структурами, необхідними для вираження своїх думок на письмі.

Групове обговорення особливо корисне для слабких учнів, оскільки забезпечує їх ідеями та матеріалами із запропонованої теми [6]. Груповий твір є добрим прикладом діяльності, коли аудиторія стає майстернею, а учнів просять працювати невеликими групами над конкретним завданням. Взаємодія групи та внесок кожного учасника є колективною творчістю [6]. ФІЛОЛОГІЧНІ ВИТОКИ 246 Незважаючи на вибір підготовчих вправ, їх завданням є стимулювати та мотивувати учнів у процесі акумулювання матеріалів для подальшого написання. Час, затрачений на цю діяльність, покривається кращим рівнем творчих доробків авторів – підлітків.

Розвиток навичок письма на уроках іноземної мови має неабияке значення. Письмова мова є істотним засобом у процесах мислення. Слід зазначити, що навчання писемного мовлення нерозривно пов'язане з навчанням іншим видам мовленнєвої діяльності. Письмова мова дозволяє зберегти мовні та фактичні знання, служить надійним інструментом мислення, стимулює говоріння, слухання і читання на іноземній мові. Дослідники з даного питання наголошують, що зміст виконання учнями творчих завдань на уроках іноземної мови орієнтовано на розвиток мотивації учнів до вивчення цієї мови та формування умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності, розвиток загально-навчальних умінь і навичок.

Креативне письмо є прекрасним засобом оптимізації та інтенсифікації навчання іноземних мов. Робота з творчим письмом має величезний вплив на розвиток особистості учнів взагалі: їхнє мислення, творчі підходи до виконання завдань, фантазії. Написання творчих текстів дає можливість отримання учнями досвіду навчальної, пізнавальної, практичної та творчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта) V-IX класи / керівн. автор. колективу С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2000. – 32 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва] – К.: Ленвіт, 2007. – 273 с.
3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
4. Калініна Л. В. Навчання творчого письма іноземною мовою у старших класах середньої школи / Л. В.Калініна, І.В.Самойлюкевич // Іноземні мови. – 1996. – №3-4. – С. 118-123.
5. Мисечко О.Є. Методика навчання німецької мови у середній школі. – Житомир: Полісся, 2002. – 256 с.
6. Панченко А.Г. Індивідуалізація навчання – джерело підвищення ефективності навчального процесу / А.Г.Панченко // Німецька мова та література. – 2005. – № 22-23 (104- 105). – С. 13-28. Науковий керівник: канд. пед. н., доц. кафедри практики німецької та французької мов РДГУ Джава Н.А.

Резюме. В статті досліджується питання розвитку навичок письма на уроках іноземного мови. Підтверджується, що письмова мова є важливим засобом в процесі мислення і дозволяє зберегти мовні та фактичні знання.

Ключові слова: письмо, іноземний мови, вміння, творчість, метод

The summary. The paper explores the development of writing skills at foreign language classes. It is alleged that the written language is an essential tool in the process of thinking and allows you to save the language and factual knowledge.

Keywords: writing, foreign language, ability, creativity, technique.

Одержано редакцією 19.11.2016 р.

УДК 811.111:37.02

Н.В. ЧЕРУХА, А.П. МИКОЛАЙЧИК

РАННЄ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНІЙ ШКІЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ

Резюме. У статті досліджується вітчизняний та світовий досвід впровадження раннього навчання іноземної мови та проблему необхідності координації змісту і процесу роботи у початковій і середній школі.

Ключові слова: іноземна мова, виховання, освіта, метод, навички та здібності, початкова та середня школа.

Раннє навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку іноземної мови періодично стає предметом практикування, обговорення і дослідження протягом вже не одного століття. Ще на початку XVIII століття, у період зародження в Російській імперії моди на західноєвропейські мови, у родинах аристократії для навчання дітей німецької та французької мов запрошували гувернерів і гувернанток, як правило, іноземців. Перед ними ставилося завдання навчити дітей зразкової мови, володіти вишуканою розмовною і письмовою мовою. Для дітей і гувернантки в будинку відводилася окрема територія, де власне проходило все життя дитини і де вона могла порозумітися з гувернанткою тільки іноземною мовою. Дитину всіляко намагались ізольовати від використання рідної мови. Таким чином створювалась атмосфера перебування в іншомовному середовищі. Спілкування з носієм мови вважалося найприроднішим способом вивчення іноземної мови. А володіння однією чи кількома іноземними мовами з дитинства було важливим свідченням хороших манер і аристократичного виховання.

Коли в 30-40-х роках дворянство здобуло право навчати дітей до 20 років вдома, у великих містах почали відкриватися іноземні пансіони, утримувачами яких були німці і французи. Іноземна мова (зазвичай французька) входила до складу обов'язкових предметів із 7-річного віку. Вона була і об'єктом вивчення, і мовою викладання та виховання.

Вивчення іноземних мов (французької чи німецької) становило важливий елемент навчання дівчат в умовах приватних пансіонів чи вдома. У першому державному середньому навчально-виховному закладі закритого типу для жінок дворянського стану – Смольному інституті благородних дівчат заснованому в 1764р. поблизу Петербурга, іноземні мови поряд із законом божим викладалися починаючи із самої ранньої вікової групи (6 – 9 років) і займали центральне місце в навчальному процесі. Більше того, в історико-педагогічній літературі знаходимо свідчення, що іноземною мовою, переважно французькою, здійснювалося викладання цілої низки предметів, зокрема історії, географії, арифметики.

Початок XIX ст. ознаменувався заснуванням у 1802 р. Міністерства народної освіти розбудовою державної системи шкільних навчальних закладів, до якої увійшли:

- чотирикласні гімназії (у кожному губернському місті), догляд за якими мав належати університету;
- дворічні повітові училища (по одному в кожному губернському і повітовому місті), адміністрування яких покладалося на директора гімназії;
- однорічні приходські (парафіяльні) училища, які відкривались у кожному приході й підпорядковувалися управителеві відповідного повітового училища.

З усіх названих навчальних закладів тільки в гімназіях викладалися класичні й нові мови: латинська, німецька, французька. Протягом наступних років у змісті навчальних планів гімназій спостерігалась схильність до класицизму: посилене викладання стародавніх мов (латини і грецької) та античної літератури. Класична освіта в Російській імперії в другій чверті XIX ст. поширювалась паралельно з посиленням станового характеру середньої школи. Стародавні мови поступово ставали бар'єром для молоді з непривілейованих суспільних станів до вищої світи.

Пізніше у другій половині XIX ст., коли у зв'язку з розвитком буржуазних соціально-економічних умов знання іноземних мов почало розглядатися не як знак соціальної приналежності, а як практичні вміння, потрібні для здійснення ділових контактів, виникла проблема навчання західноєвропейських мов ширше за соціальною приналежністю кола людей. Після прийняття в 1864р. нового Статуту гімназій і прогімназій був започаткований новий тип середнього навчального закладу – реальна гімназія, в якій замість стародавніх мов вивчалися дві західноєвропейські мови – німецька і французька. Вивчення німецької мови в гімназіях розпочалося з першого класу (5 годин на тиждень), а французької – з другого (4 години на тиждень).

ЗМІСТ

<i>Совтис Н.М.</i> Українізми в польській літературній мові XIX ст.	3
<i>Ясногурська Л.М.</i> Відображення свідомості нації у концептуальній та мовній картині світу	6
<i>Василькевич С.С.</i> Неологіка у мові інтернет та політичної комунікації	9
<i>Михальчук Н.О., Яцюрик А.О.</i> Місце компліменту в системі мовленнєвих актів та ілюктивна роль компліментів	13
<i>Денисюк Л.В.</i> Особливості функціонування займенника <i>IT</i> в сучасній англійській мові	17
<i>Кочубей О.С.</i> Аналіз структурних компонентів перекладацької компетентності фахівця	19
<i>Мороз Л.В., Дацюк А.В.</i> Британський газетний дискурс як контекст об'єктивації тендерних стереотипів	24
<i>Ясногурська Л.М.</i> Сучасні підходи до вивчення поняття концепт	28
<i>Краля І.В., Берташ В.О.</i> Мовна та концептуальна картини світу як відображення свідомості нації ..	32
<i>Бігунов Д.О.</i> До питання мовленнєвої поведінки особистості	35
<i>Трофімчук В.М., Гривіцька Р.В.</i> Застосування інтернет-технології у дистанційному навчанні іноземної мови	38
<i>Павелків К.М.</i> Психодого-педагогічні умови вивчення іноземної мови на немовних спеціальностях вищої школі	40
<i>Мороз Л.В., Мороз Н.М.</i> Місце та роль гри у системі навчання іноземної мови	43
<i>Романюк С.К., Захожа А.Ю.</i> Активні форми навчання іноземної мови в початковій школі	47
<i>Данілова Н.Р.</i> Опрацювання та застосування педагогічних іноваційних технологій на заняттях англійської мови	50
<i>Бойко Н.Г., Ковалюк В.В.</i> Застосування методу кейс-стаді у процесі викладання іноземних мов ...	52
<i>Ковалюк В.В., Ткач Т.В.</i> Фахова компетентність студентів та її формування засобами англійської мови	56
<i>Мороз Л.В., Коцвай Ю.Я.</i> Процес формування комунікативної компетенції у старшокласників на уроках іноземної мови	60
<i>Богачик М.С.</i> Особливості формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів англійської мови у контексті компетентнісного підходу	64
<i>Баталія Л.О., Ткач А.П.</i> Історія та розвиток альтернативного навчання в стандартних школах західнослов'янських країн (Чехія, Польща, Словаччина)	67
<i>Джава Н.А., Шевчук О.В.</i> Вміння творчого письма на середньому етапі навчання	69
<i>Черуха Н.В., Миколайчик А.П.</i> Раннє вивчення іноземної мови у вітчизняній і зарубіжній шкільній практиці	72
<i>Черуха Н.В., Брень О.В.</i> Про питання покращення результативності викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах	74
<i>Ковалюк В.В., Шикута Т.М.</i> Про питання імплементації сучасних методів навчання іноземних мов у ВНЗ	76
<i>Мороз Л.В., Король О.Ю.</i> Про концепцію формування навичок письма при навчанні і іноземної мови студентів денної, заочної і дистанційної форм навчання вищого навчального закладу	81
<i>Кушнір Н.В., Лукашик О.В., Лавренюк Т.І.</i> Формування іншомовної компетентності майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності в процесі фахової підготовки	84
<i>Романюк С.К., Городюк Н.Ю.</i> Інноваційні технології навчання на уроках англійської мови в початковій школі	86
<i>Івашкевич Е.Е.</i> Psycholinguistic paradigm of narrative discourse	89
<i>Івашкевич Е.З.</i> Aspects of social intellect of a teacher	93
<i>Верьовкіна О.Є., Сембай Н.Б.</i> Ways of encouraging second language acquisition in the classroom	97
<i>Бігунова С. А., Зубілевич М.І.</i> English somatic phraseological units of Latin and French origin	100
<i>Відомості про авторів</i>	103

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.12.2016 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 105 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2